

PRAVIDLA CHOVÁNÍ

Milí sedmáci,
zopakujeme si pravidla společenského chování. Pozorně si přečtete text a prohlédněte obrázky, abyste dokázali správně vyřešit úkoly. Příště nás čeká test na pravidla společenského chování.

MAJÍ PRAVIDLA SMYSL?

Abychom si vzájemně neubližovali a neobtěžovali ostatní právě svým nevhodným chováním, vytvořili lidé pravidla chování, která nám radí a ukazují, co je a co není vhodné, slušné nebo zdvořilé, co odporuje daným zákonům.

Rozlišujeme **tři základní typy pravidel chování**:

1. **právní normy (zákony)**
2. **morální pravidla**
3. **společenská pravidla**

PRÁVNÍ NORMY (ZÁKONY)

Stanovují, co člověk nesmí a co naopak musí dělat. Vymezují určitou hranici, kterou člověk nesmí ve svém jednání překročit. Porušení zákonů může být trestné – viníka vyšetřuje policie a trest mu vyměřují soudy.

MORÁLNÍ PRAVIDLA

Morální pravidla vznikají přirozeně jako **soubor nepsaných pravidel**, která nám říkají, že nemáme hledět jen na svůj prospěch, ale brát ohled i na ostatní.

K hlavním morálním zásadám patří ohleduplnost a úcta k jiným lidem.

SPOLEČENSKÁ PRAVIDLA

Z morálních pravidel vznikla společenská pravidla (etiketa). Vymezují, co je správné a co nesprávné, co je v určitých situacích dovoleno a co ne.

Následující společenská pravidla vám pomohou chovat se vhodně v nejběžnějších situacích.

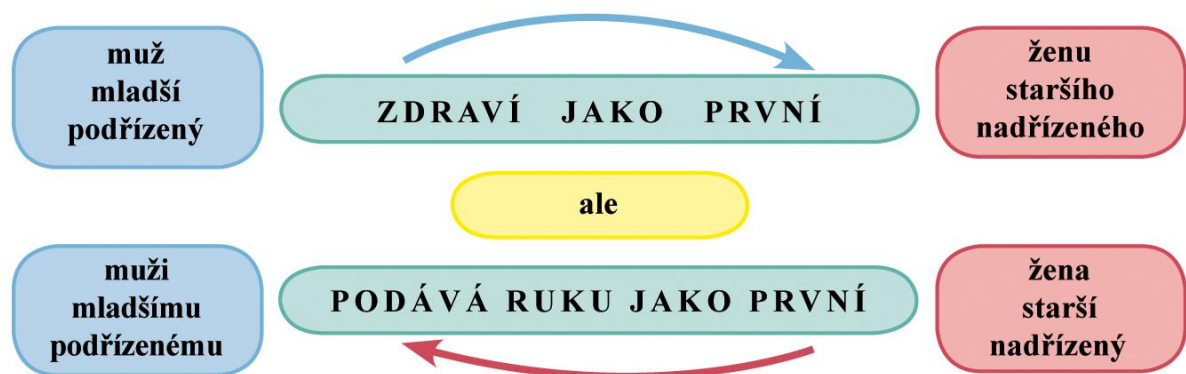
ZDRAVENÍ A PODÁVÁNÍ RUKY

Pozdravem vyjadřujeme **úctu druhému člověku**. Platí jednoduché pravidlo: mladší zdraví staršího, muž ženu a podřízený nadřízeného.

Úkol: Podívejte se na obrázek a vyberte z dvojic vždy toho, kdo bude při setkání zdravít jako první.

Pozdrav často doprovází **podání ruky**. Tady platí opačné pravidlo. Ruku podává jako **první společensky významnější osoba**, tedy starší mladšímu, žena muži, nadřízený podřízenému.

Úkol: Podívejte se znovu na obrázek a vyberte z dvojic vždy toho, kdo bude při pozdravu podávat ruku jako první.

žena a muž

nadřízený a podřízený

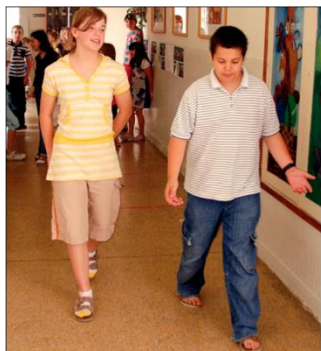

starší a mladší osoba

ČESTNÉ MÍSTO

Pamatuj si, že čestné místo je vpravo. Proto by také **významnější osoba** měla jít nebo sedět **po naší pravici**. Žena by měla chodit po pravici muže. Pokud jdou nebo sedí vedle sebe **tři lidé**, je **čestné místo uprostřed**.

Úkol: Na které fotografii jdou osoby správně vedle sebe?

PŘEDSTAVOVÁNÍ SE

Představuje se **muž ženě, mladší osoba osobě starší, podřízený nadřízenému, společensky méně významná osoba osobě významnější**.

PŘI HOVORU

Dbát na slušné chování musíme i při hovoru s jiným člověkem. Během mluvení **nedáváme ruce do kapes, vzájemně se nepřerušujeme** a svému protějšku se **díváme do očí**. Od člověka s nímž hovoříme, bychom měli také zachovávat určitý odstup. To znamená respektovat právo na **osobní prostor 45 – 120 cm**.

Úkol: Řekněte, co dělají hovořící lidé na obrázku špatně.

nevhodné chování při hovoru

CHOVÁNÍ NA VEŘEJNOSTI

Ať jsme kdekoliv, nikdy bychom neměli obtěžovat ostatní hlukem, křikem, provokativním chováním nebo nevhodným slovním projevem.

V dopravních prostředcích dáváme **přednost lidem**, kteří **vystupují**. Nikomu nebráníme ve vystupování a nastupování, např. tím, že si stoupneme do dveří. Samozřejmě by mělo být uvolnění místa k sezení starším osobám, těhotným ženám a tělesně postiženým lidem.

Úkol: Řekněte, jakých prohřešků proti společenskému chování se lidé na obrázku dopouštějí?

v dopravním prostředku – příklady nevhodného chování

Děkuji Vám za spolupráci.